

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 51/09-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. P., PhD., Š., zastúpeného advokátkou JUDr. D. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 25/2007 a jeho uznesením sp. zn. 2 Obo 25/2007 z 3. októbra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. P., PhD., o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2008 e-mailom a 11. januára 2008 poštou doručená sťažnosť Ing. M. P., PhD., Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 2 Obo 25/2007 a jeho uznesením sp. zn. 2 Obo 25/2007 z 3. októbra 2007.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Krajským súdom v Trnave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 20 Cb 28/01 sa sťažovateľ žalobou z 11. júna 2001 domáhal určenia neplatnosti uznesenia Valného zhromaždenia spoločnosti K., s. r. o. (ďalej len „spoločnosť“), č. 1/5/2001 z 22. mája 2001 z dôvodu, že toto uznesenie ako spoločník spoločnosti nepodpísal dobrovoľne, ale k jeho podpísaniu mal byť donútený silou a vyhrážkami. Spoločníkmi označenej spoločnosti bol sťažovateľ a pán K. (ďalej len „spoločník“), pričom v zmysle spoločenskej zmluvy v prípade smrti spoločníka mali jeho dedičia zdediť iba vyrovnávací podiel, nie však celý obchodný podiel zomrelého spoločníka. Podľa tvrdení sťažovateľa po smrti jeho spoločníka bol sťažovateľ násilím pod hrozbou zbrane a vyhrážok týkajúcich sa členov jeho rodiny odvedený vo večerných hodinách do sýpky, kde bol ako jediný žijúci spoločník spoločnosti prinútený podpísať uznesenie valného zhromaždenia spoločnosti z 22. mája 2001, ktorým dával súhlas na prevedenie jeho obchodného podielu v predmetnej spoločnosti na vdovu po zomrelom spoločníkovi, na ktorom uznesení sa nachádzal aj podpis M. K. (ďalej aj „manželka spoločníka“) ako „... *dedičky obchodného podielu*...“ po zomrelom spoločníkovi.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že pre popísaný násilný skutok voči sťažovateľovi bolo začaté trestné stíhanie uznesením Úradu boja s organizovanou kriminalitou Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky z 12. decembra 2001 a uznesením Prezídia policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite – oddelenie vyšetrovania ČVS: PPZ-78/BOK-B-2007 z 29. januára 2008 bolo vznesené obvinenie voči M. K. za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a), b) a c) Trestného zákona účinného do 31. júla 2001 a za trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona účinného do 31. júla 2001 a tiež bolo vznesené obvinenie voči JUDr. M. H. za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a), b) a c) Trestného zákona účinného do 31. júla 2001 formou účasti.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 20 Cb 28/01 z 20. februára 2003 žalobu sťažovateľa zamietol, pričom na základe odvolania sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom sp. zn.

2 Obo 127/03 z 3. septembra 2003 odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že uznesenie valného zhromaždenia spoločnosti č. 1/5/2001 z 22. mája 2001 vyhlásil za neplatné.

Následne, v dôsledku dovolania spoločnosti proti rozsudku odvolacieho najvyššieho súdu dovolací súd rozsudkom sp. zn. Obdo V 88/2003 z 29. septembra 2004 rozhodnutie odvolacieho najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci odvolací najvyšší súd opätovne rozsudkom sp. zn. 2 Obo 284/04 z 18. mája 2005 zmenil rozsudok krajského súdu tak, že uznesenie valného zhromaždenia spoločnosti č. 1/5/2001 z 22. mája 2001 vyhlásil za neplatné, pričom aj toto rozhodnutie odvolacieho najvyššieho súdu bolo zrušené v dovolacom konaní rozsudkom sp. zn. 1 Obdo V 76/2005 z 24. novembra 2006 a vec bola opakovane vrátená odvolaciemu najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Odvolací najvyšší súd opätovne konal v predmetnej veci pod sp. zn. 2 Obo 25/2007, pričom sťažovateľ pred pojednávaním, ktoré sa konalo 3. októbra 2007 a na ktorom bol vyhlásený rozsudok, doručil najvyššiemu súdu 2. októbra 2007 svoje vyjadrenie k veci s tým, že opätovne zdôraznil, že sporné uznesenie valného zhromaždenia spoločnosti č. 1/5/2001 z 22. mája 2001 nepodpísal dobrovoľne, ale pod hrozbou sily a vydierania, a teda jeho prejav (podpis) nebol slobodný a vážny. Súčasne sťažovateľ na pojednávaní konanom 3. októbra 2007 krátkou cestou doručil najvyššiemu súdu jeho „záverečnú reč“, v ktorej okrem iného uviedol, že medzičasom je sťažovateľ opäť zapísaný v obchodnom registri ako spoločník spoločnosti, avšak aj napriek tomu trvá na tom, aby najvyšší súd rozhodol v zmysle žalobného petitu, t. j. aby zmenil rozhodnutie krajského súdu a vyhlásil uznesenie valného zhromaždenia spoločnosti č. 1/5/2001 z 22. mája 2001 za neplatné.

V súvislosti s postupom najvyššieho súdu pred vyhlásením rozsudku sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *„Predseda senátu NS SR... ma počas pojednávania vyzval na späťvzatie návrhu s odôvodnením, že v čase rozhodovania dňa 3. 10. 2007 vo veci neexistuje spor medzi účastníkmi konania. Podľa jeho vyjadrenia nebol dôvod na pokračovanie vo veci. Ja som na podanom návrhu trval, bolo pre mňa dôležité, aby súd sám*

vyslovil v rozhodnutí, že predmetné uznesenie VZ č. 1/5/2001 je neplatné. Preto som žiadal, aby súd rozhodol v zmysle návrhu. “

Najvyšší súd napokon napadnutým rozsudkom sp. zn. 2 Obo 25/2007 z 3. októbra 2007 rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 20 Cb 28/01 z 20. februára 2003 o zamietnutí žaloby sťažovateľa potvrdil.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1) Základné právo sťažovateľa - právo na spravodlivý proces a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručené občanovi SR v článku 47 ods. 1 (chyba v písaní, základné právo na spravodlivé súdne konanie má byť správne čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.) a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na NS SR pod sp. zn. 2 Obo 25/2007 bolo porušené.

2) Ústavný súd rozhodnutie NS SR v č. k. 2 Obo 25/2007 zrušuje, vec vracia na ďalšie konanie a prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.

3) Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 50.000,- Sk, ktoré je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť sťažovateľovi do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4) Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy súdneho konania a trovy právneho zastúpenia spolu vo výške 12.017,- Sk (1 úkon právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 2 vyhl. č. 655/04 v zastupovaní pred ústavným súdom predstavuje 1/6 výpočtového základu - pre r. 2008 vo výške 3.176,- Sk plus režijný paušál 1/100 výpočtového základu t. j. 190,- Sk za 1 úkon (spolu 3 úkony: prevzatie a príprava, rokovanie s klientom, spísanie a podanie sťažnosti) plus DPH 19% DPH - 1919,- Sk spolu 12.017,- Sk) v lehote do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

Sťažovateľ sťažnosťou pred ústavným súdom napáda rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 25/2007 z 3. októbra 2007, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu sp. zn. 20 Cb 28/2001 z 20. februára 2003, pričom rozsudok krajského súdu v spojení s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nadobudli právoplatnosť 5. novembra 2007.

Sťažnosť sťažovateľa bola podaná ústavnému súdu e-mailovou poštou (elektronickými prostriedkami) 4. januára 2008 a písomne poštovou prepravou túto sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 11. januára 2008.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Podľa § 42 ods. 1 OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, telegraficky alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej, ktoré bolo urobené telegraficky, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku zaviedlo do súdnej praxe možnosť elektronickej komunikácie medzi účastníkom súdneho konania a súdom. Avšak problémom, ktorý tento nový spôsob komunikácie so sebou priniesol, je tzv. fenomén virtuálnej identity prejavujúci sa značnou mierou neistoty týkajúcej sa príchítateľnosti (privlastnenia) virtuálneho konania konkrétnemu subjektu práva. Vzhľadom na uvedené bolo nevyhnutné vytvoriť kombinovaný právne – technický inštrument, prostredníctvom ktorého by sa takáto istota dala zabezpečiť. Ako jeden z takýchto inštrumentov bol vytvorený zaručený elektronický podpis, ktorý v právnej praxi zaznamenal okamžitú pozitívnu reakciu v otázke riešenia autentickej a príchítateľnosti právne relevantného konania realizovaného prostredníctvom elektronických prostriedkov konkrétnemu subjektu práva.

Vzhľadom na uvedené, ak je dokument označený zaručeným elektronickým podpisom, je možné nielen de iure preukázať jeho pôvodcu, ale je možné tiež s relatívne vysokou mierou spoľahlivosti určiť pravosť jeho obsahu. Vo všetkých ostatných prípadoch, keď účastník konania komunikuje so súdom prostredníctvom elektronických prostriedkov a jeho právne relevantné prejavy nie sú opatrené zaručeným elektronickým prostriedkom, je nevyhnutné postupovať podľa citovaného ustanovenia § 42 ods. 1 OSP, a takto urobené podanie je nevyhnutné doplniť v jeho písomnej podobe do troch dní od jeho podania v elektronickej podobe. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu e-mailovou poštou 4. januára 2008 a písomne ju doplnil až 11. januára 2008, t. j. po viac ako troch dňoch od jej podania elektronickými prostriedkami, preto ústavný súd na elektronické podanie sťažovateľa neprihliadal a sťažnosť sťažovateľa posudzoval, ako keby bola prvýkrát písomne podaná 11. januára 2008 (podaná na poštovú prepravu 9. januára 2008).

Od 5. novembra 2007, keď nadobudlo právoplatnosť sťažnosťou napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 25/2007 z 3. októbra 2007, do 9. januára 2008, keď bola sťažnosť ústavnému súdu podaná na poštovú prepravu, nepochybne uplynula dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako podanú oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2009